

mélyes életút hőfokával – éppen a legszélsőségesebb helyzetek, a mértéktelen elhagyatottság és kétségbeesés vagy a boldogság és fölemeltetés ad nekünk, túljutván rajtuk, olyan személyes jelleget, amelyet gazdag fejlődés, gazdag formálódás eredményének mondunk.”¹⁹ Jób, aki talán nem is héber, hanem inkább szír származású, bizonyára nem abban az értelemben a hit hőse, mint a pátriárkák vagy éppen Ábrahám. Sokkal kevésbé látunk bele Jób, mint Izsák, Jákób, József vagy Dávid életébe. Ezért a helyreállításból is csak a jéghegy csúcsát pillanthatjuk meg: Megtudjuk, hogy Jób meggyógyult, minden vagyonát kétszeresen visszakapta, áldott gyermekei születtek, és még száznegyven évet élt. Ez a lezárás, az isteni áldásnak ez a magyarázata bizonyára az ókori keleti népek felfogásához is igazodik, mely szerint Isten áldását a gazdagság, a jólét, az istenfélő utódok és a hosszú élet teszi kézzelfoghatóvá. Jób ebben a kézzelfogható értelemben éli meg Isten rá áradó szeretetét és kegyelmét. A helyreállítás és a fölemeltetés már csak a test szempontjából is, a *disjecti membra poetae* újra összeillesztését illetően is a történet szerves lezárásának tekinthető.²⁰

Határ Győző

KIKAPCSOLÓDÁS

Egy kurta hétre, Piroskámmal, leruccanunk egy vidéki kisnagyvárosba. Kikapcsolódásra. Hogy majd pihenünk, sétálunk, nézdelődünk. A szálló rendetlen, szedett-vedett, fél szárnya barkácsolás alatt; a köpésnyi kertje hátul gyümölcsös-napraforgós. Történetesen (mint majd kiderül) ugyanebben a hotelben szállnak meg Rácz Aladárék, Aladár és Yvonne. Egyszeriben rádöbbenek: nicsak, igaz is, tudtunk mi erről, számítottunk rá, hiszen még Londonban vettünk Aladárék kisnagyvárosi hangversenyére jegyet. De mikor? Mikor lesz/volt/van az a koncert? A rémkép, hogy lekéstük; hogy a koncert már megvolt, lezajlott valamelyik előző este, és mi nem tudtunk róla. Mialatt mi mamlaszámolygó módra, zsebünkben a jegyünkkel sétáltunk-nézdelődtünk, ő koncertezett.

A rongypálmás, rongyrododendronos vesztibülben véletlenül összeakadunk a házaspárral. Aladár! Yvonne! Éktelenül boldogok, éktelenül kedvesek, hát te még élsz? Itt vagy? Itt élsz? Nem, nem élek itt, csak ideruccantunk, egy kis kikapcsolódásra. Miből, te nyikhaj: hát tudsz te valamiből is kikapcsolódní? Nyakig benne lenni: azt igen! Összeölelgetnek, ki-kivel, keresztbe-hosszába. Kitörő öröm. Már amilyen sebesen kitörő örömet lebonyolítani lehet: Aladárék nagyon sietnek. Hova? Hát hova: a terembe. Körülnézni benne, kipróbálni a Bösendorfert, ráhangolni a cimbalmot. A cimbalom? Hát itt van? Már hogyan lenne. Próbálunk. Koncertre? Koncertre. Mikor? Ma es-

¹⁹ Auerbach, 20. Ezzel egyszersmind elfogadhatatlannak nyilvánítjuk a JÓB KÖNYVÉ-nek – rendkívül népszerű – tragikus olvasatát.

²⁰ A BIBLIA-filológia egyébként ma már inkább azon az állásponton van, hogy egységesnek és a hagyományos formában fogadja el a JÓB KÖNYVÉ-nek egészét. Lásd Strauß, 392.

te. Haha! Akkor nem késtük le. Nem késtétek le a mit? Hát a koncertedet! Tudod, Aladár, hogy már Londonban felfigyeltünk a behirdetésre, és mindjárt vettünk jegyet erre a te kismagyvárosi hangversenyedre. Smafu ez, gyerekek, nem igazi, csak amolyan. Amolyan milyen. Jótékonysági. Mindegy, te akkor is úgy fogsz játszani, mintha Sztravinszkijnek mutogatnád a *Ragtime*-szólamot. De te valahogy: megnőttél. Megnőttetek ti ott Londonban. Meg, ahogy mondod: minden páros napon növünk egy sort, a páratlanokon meg visszánövünk. Szerencsére itt a jegy, nem felejtettük otthon. Jegy, miféle jegy? A vendégeim vagytok, máris szólok Lantos úrnak. Lantos úr! Lantos úr!... Igenis, tanár úr. Az úr és a hölgy. A vendégeim. Oldalpáholy? Oldalpáholy, csak közel legyen. Megőrültél, Aladár: itt a jegyünk, mit csinálunk a jeggyel? Megeszed salátával. Aladár intézkedett: az intendáns, a hangversenyrendező, a jegy- és ruhatárfelelős, Lantos úr. Tudnak róla, aranyosollyal bólogatnak: a legjobb, a legszebb. A piros bársony-plüss, az oldalpáholy. Rezerválva van. Piroskám nem ért semmit az egészből, nem emlékszik, hogy szóltam volna, hangverseny is lesz. Tágra nyílt szemmel hol rám, hol Yvonne-ra néz, aki visszabazsalyog. *Tableau*.

Villámsebesen fel, szobára. Hozom le a cuccot: harisnyanadrágot, ezüstlamé kis- és nagygyűttest, ékszer-bugyit-pomander-cicifixet egy göngyölegben. Mit kezdjek ezzel, itt öltözzem át a rongyrodadendronok alatt, vagy hogy gondolod? Menj csak a kert végébe, aranyom, ott, a káposztáságysók védelmében: ott. Gyorsan, kapd magadra, öltözz át. De hogyan, hova bújjak? Ott gyerekek játszanak, kergetőznek. Ne törődj a gyerekekkel, te csak öltözz át. De mikor olyan szégyellős vagyok. Ne szégyelld magad. Siess, itt várlak. Szalad, öltözik. Megérkezünk a hangversenyre, a kismagyváros város-házának a kismagyterme elé. Nem ismernek. Tréfálnak? Nem engednek be. Húszezer forint. Személyenként? Személyenként. De mi Aladár személyes vendégei vagyunk, szólok Lantos úrnak, Aladár megmondta. – Miféle „Aladár”? Magának tanár úr! Mint-ha sose láttak volna. De kérem, kérem! A művész úr maga mondta, a maguk füle hallatára. Az ő vendégei vagyunk. Sajnáljuk, nem hallottuk, nem tudunk róla; ne tartsuk fel a sort. Már-már leszűrnám a negyvenezret, amikor eszembe villan a jegyem. Hiszen van jegyem, mit kutyapicsáznak ezek itt velem. Előhalászom. Tessék, itt a jegy. Még Londonban váltottam.

Miféle jegy ez, kérem? Londonban váltotta? Érvénytelen. A jegyeket csapkodva méltatlankodom. Hát csak nem képzelik, hogy kétszer veszem meg a jegyeket? Mennyivel érvényesebb, amit itt veszek? És orruk alá lobogtatom a Londonban divatos hosszú jegynyomtatványokat. Megelégelik, nagyot kacagnak, az arcok oválisra gömbölyödnek. Elnézést: csak tréfáltunk. A piros bársony-plüss oldalpáholy rezerválva: erre tessék, méltóztassék. Mogorván belépünk. A kismagyterem koromsötét. Hol az oldalfolyosó? A széksorok? Az oldalpáholy? Hol a cimbalom? A zongora? Hol a hangverseny? A közönség? Hát nem mára hirdették meg?

A kép behorpad, felhullámlik. Fekete lyukként elnyeli a kétségbeesés sötétsége óriás sziklatorok – holdvidék

(Utójáték)

Aladár a hotelszobában. Yvonne-nal, ketten; a háttérből figyeljük. Egy tisztas, őszes, magas úr van velük. Maga a Megrontó küldte. Varázsló mesterfogások. Szemfényvesztő, de bűvésznek álcázva. Bőrszakértő; tudja, a legerősebb bőr is milyen könnyen szakad annak, aki ismeri a *fogást*. Szinte hosszában szétmállik. Minden bőr. Rác Aladár csak nézi-nézi, és hangtalanul szűkül. A legkedvesebb borjúbőr táskája, amelyben a kottáit tartja-hordja. A bőr világos borjúbarnasága. Az aranycsatok; a sarokdíszek raj-

ta. A sátán küldötte demonstrálja tudományát. A parádés táskát magasra tartja. Hosszú csíkokban, „szál mentén” tépi. Tönkreteszi. Összeszaggatja (tartalmával együtt: benne, a kottákat is: *Bach, Couperin, Scarlatti*). Látja, tanár úr, látja? Ennyi. A maga parádés táskája, ami volt. Ennyi az egész. Annak, aki ismeri a fogását, és tudja, merre hasad magától a bőr. Percek alatt széttépheti a legszebb bőrdíszműút, mint ezt a magáét is, és nemhogy ezt a vacak kézitasakot: hajóbbőröndje ha volna. Azt is. Ez volt a maga szeme fénye, művész úr, amiben a kottáit tartogatta. Míg mondja, tépi-szaggatja – már csík-cafatokban lóg az egész. S akkor a táska remegő térdű, rogyadozó tulajdonosának elébe tárja a dörgedelmes útszéli igazságot. Tudja, meddig tartott? Három percig. Így lehet tönkretenni egy táskát három perc alatt; de mi ez a három perc ahhoz képest, ahogyan háromezer év a maga táskájával elbánik? Ahogyan szétszaggatja az idő? Gondoljon csak arra, hogy háromszázezer év múlva hová-mivé mállik-hullpenészedik, romlik-sikkad ez a táska. Hát akkor maga a filigrán halszálcacsontjaival, a sörényével, a cigány cifferblattjával? A művészhajával, amit hiába ráz, hiszi, nem hiszi: így bánik el a cimbalommal is az idő; de hol lesz már maga akkor, tanár úr, amikor a harminc cimbalomverője is, és keresztürostul, a maga soha volt cimbalma – sehol...?!

(keserű szájjal, kedvetlen felébredés)

álm: 2001. 11. 14.

LAKOSSÁGCSERE („LAKOSSÁGCSERE” ...?!)

Rémálmot álmodtam. Mind, valahány csak volt, *in toto*: a magyarság felkerekedett, hogy visszatérjen az őshazába, amelyet hűtlenül elhagyott. Az őshaza gyaníthatólag a LOB-NOR és a KUKU-NOR óriástavak vidékén lehetett, és az ÍGÉRET FÖLDJE néven volt ismert. Ez a Föld – egykori sámánok, néhai regősök és a törzsi Szent Iratok szerint –, ez a Föld a régi/ősi Istenség által nekik Megígértetett és Odabocsátott Örökjogon: „akármerre jártok, portyáztok, vándoroltok, Én, az Atya Úr Isten, tinéktek adományozom és rátok háramoltatom ezt a Földet, mely legyen innentova a Ti Ős Haza Földetek. És annak okáért valamiképp bennőtöket lések megtartandó, szintazonképp megtartom Ígéretemet: tiétek amaz Ígéret Földje, minden népek fölött és mindenkoron”.

Mely Isteni Ígéretre való hivatkozással, jó magyarai népünk is felkerekedék, mindje, ahány csak volt, hogy elfoglalja ama Távolkeleti Földet, melynek birtoklása és meglakása őt illeti, istenétől háramlott örökjogon.

A kínaiak kissé megrökönyödve fogadták a rendezett sorokban közelgő tízmilliót, mely keletnek tartott, és egy emberként, elszántan menetelt. A Világ visszafojtott lélegzettel figyelte a fejleményeket, a média közelfurakodva leste-filmezte előhaladásukat; alkalmi történészek és őket a levegőből karvalyturulként ókumláló publicisták helikoptereiken sötéten jósolták az ún. „Őshaza” abszurd visszahódítási kísérletének katasztrófális végét: a kirendelt hatvan kínai hadosztály úgyis körülzárja, és az ún. „Ős-

haza” küszöbénél úgyis legépfegyverezi, széttapossa a kései betolakodókat – amaz el-
felejtett Törzsek Hetét az őriástavak vidékén, amelyről köztudomású volt, hogy jelen-
leg a Népköztársaság nyíltan titkolt Atomtámaszpontja.

Amerre elhaladtak, a kínai néptenger szétnyílt előttük, és bezárult mögöttük. Vész-
terhes csend ülte meg a tájat, ahol kobzosaikkal, butykosaikkal többnapos pihenőre
letáboroztak.

A sámánok megimádkoztak, a férfiak élelem után néztek, és lőttek pár tucat nyulat
és néhány eltévedt szarvast, hogy a nemzetnek legyen mit ennie; az asszonyi állatok
gallyat gyűjtöttek a bogrács alá, a hajadonok újrafonták varkocsaikat, hogy derekukat
verő hajukba új pántlikát fűzzenek, a gyerekek pedig – nos, a gyerekek seggrepacsit
játszottak (szem- és fültanúk szerint akkorákat vertek egymás fenekére, hogy egyik-
másik csapás Beijdzsingig is elhallatszott). Szép volt, jó volt, ez is megvolt.

Aztán újfent sorokba rendeződtek, és nekieredtek. Ez így ment, amíg a kurta farkú
kismalac farkán is túl, az Óshaza első homokbuckáihoz nem értek. Akkor, mihelyest
lobogóit meglátták, az Új, vagyis hát az Óshaza sátrait „*regőrejem, hej regőrejem*” kiál-
tással, szép rendben elfoglalták; hét tüzet raktak a Hét Törzsnek, nyárson forgatták a
Hét Csodaszarvast, ahány a szarvashajzából megmaradt, és hazaavató ünnepet ültek.
Ha nem tudták, hát sejtették volna, de még csak sejtetni se sejtették, hogy minden
pillanatban befuthat e-mailen a Kínai Nagytanács Kiutasító Nagyparancsa; sem ezt,
sem azt nem gyanították, hogy az éjszaka leple alatt folyik a Nagy Katonai Bekerítés.

A tömegmészárlás hajnalán – mely mint olyan, túlszárnyalhatott minden eddigit a
négyzetméterenkénti irtott nép termelésben, és Batut, Dzsingiszt, Tamerlánt is meg-
szégyeníteni ígérkezett – olyasmi következett, amire sem a mit sem sejtő magyarság,
sem a lélegzetfojtva figyelő Világ nem számított.

Tankhadosztályok helyett mindössze egy ferde szemű vadászászlóalj érkezett, és
mivel? Tortákkal, csokrokkal és pántlikákkal. Egy tizenkét tagú trefás „embersárcány”
volt az átadója.

Mikor valamennyien láthatták, hogy a katonai körülrzés teljes, csupán az zavarta
meg az üdvözlő ajándékok ünnepi átadását, hogy a kínai zászlóalj nem tudta tovább
türtőztetni, ami addigra benne felgyülemlett. A zászlóaljparancsnok kezdte, ő volt, aki-
ből kipöfött elsőnek, és utána az egész zászlóalj mind egy szálíg ugyanazt tette.

Kacagott.

Az elől állók a hasukat fogták, a hátul állók gurultak a röhögéstől.

A következő napon, ami vasárnapra esett, és a milliárd példányban megjelenő ZSEN-
MINH-ZSI-BAO első oldalán hozta a honfoglaló hazatérők óhazai hazaérkezését, fény-
képekkel, nyilatkozatokkal fűszerezve, a vasárnapoló kínai újságolvasók milliárdon
felül, a kacagástól pukkadozva forgatták a BESZÁMOLÓT

semleges jelentések szerint egész Kína, az északi Nagy Faltól le délen Tajvanig, né-
pestül-köztársaságostul nevetőgörcsökben fetrengett

ami utóbb ragályosnak bizonyult, a nevetethnék átterjedt Euráziára, majd a világ-
tengereken el- és átharapódzva, a bolygóra. A világsajtó fő szalagcímeiből, ízelítőnek:

A MAGYAROK, TÖRZSI ISTENÜKRE HIVATKOZVA, ÚJRA ELFOGLALTÁK A LOB ÉS A KUKU NOR
ASZFALT-LAPÁLYÁT!

A KIFUTÓPÁLYÁKAT FELSZÁNTJÁK?! SÁMÁN-REBESGETŐIK SZERINT TERVEZIK: HOGY A VÉGEKEN
HELYREÁLLÍTSÁK AZ ŐSI PUSZTASÁGOT!

TUDÓSÍTÓNK ÉRTESÜLÉSE SZERINT A TÖRZSFŐ KÖZREADTA HONALAPÍTÓ NYILATKOZATÁT: SÁT-
RAINKBAN MÁRIS MEGKEZDTÜK A KÖZPONTI TÁVFÜTÉS BEVEZETÉSÉT!

A bolygó oly szűnni nem akaró röhögőgörcs martaléka lett, hogy a kozmikus hahotára már-már a környező csillaglakások úrállomásai is felfigyeltek. Ami pedig *Madzsarisztánt* – a néhai, európai Magyarországot illeti, az – az ideiglenes lakosság elvándorlásával – igencsak megüresedett. De nem sokáig. Bekövetkezett a NAGY MIHAMAR. Mert paneltornyai, tanyavilágába, csűrjeibe-szérűibe, kunyhóiba-fáskamráiba, tyúkóljaiba-szaletlijeibe, sédjeibe-sufnijaiba, pajtáiba-budijaiba mihamar beköltözött 25 millió telepese kínai.

A telepések beviharzása után, de már csak az esti kiadásában, a LEGENDÁS ÉS DICŐSÉGES VISSZATÉRŐ HADMENETET AZ ŐSHAZÁBA az Amerikai Egyesült Államokban csupán egy kis vidéki lap közölte Arcansasban, az *Arcansas Examiner*, hátlapjának apró betűs, háromsoros híreiben – LAKOSSÁGCSERE („LAKOSSÁGCSERE”...?!) címmel.

Kemény István

FEL ÉS ALÁ AZ ÉRDLIGETI ÁLLOMÁSON

A gazban román cigarettás doboz
és bánat a szívben,
leszegett fej, erős napsütés,
még mindig fiatalnak látszom.

Az ilyen alakokat hogy megvetettem,
az ilyen figurákat hogy sajnáltam,
mert azt mondták, nincs már itt semmi,
nincs bizony, bezzeg valaha.

Harminc éve helyes kis állomás volt,
telente fűtött váróterem, kint fehér
murva és piros-fehér padok,
sok hosszú szerelvény, egész mondat.

Most földig rombolt épület,
betonperon, a gazban cigarettás
doboz és pontatlan
érzés a szívben.

Régen azt hittem, el kell engedni
avulni, kopni, ami el akar,
el is engedtem, hiba volt,
most jönnek vissza tönkremenve, sorban,
de hát én ugyanaz maradtam.